

На основу члана 43. ст. 2. и 5. Закона о здрављу биља („Службени гласник РС”, број 41/09),

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

ПРАВИЛНИК

о мерама за откривање, спречавање ширења и сузбијање штетног организма *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier), начину одређивања граница зараженог, угроженог и подручја без штетних организама, условима за окончање наложених мера, као и начину обавештавања о предузетим мерама
"Службени гласник РС", број 101 од 20. новембра 2013.

Члан 1.

Овим правилником прописују се мере за откривање, спречавање ширења и сузбијање штетног организма *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier) (у даљем тексту: штетни организам) на осетљивом биљу, начин одређивања граница зараженог, угроженог и подручја без штетног организма, условима за окончање наложених мера, као и начину обавештавања о предузетим мерама и престанак мера.

Осетљиво биље, у смислу овог правилника, је биље, осим плодова и семена, које у основи стабла има пречник преко 5 cm и припада следећим врстама: *Areca catechu*, *Arecastrum romanzoffianum* (Cham) Becc, *Arenga pinnata*, *Borassus flabellifer*, *Brahea armata*, *Butia capitata*, *Calamus merillii*, *Caryota maxima*, *Caryota cumingii*, *Chamaerops humilis*, *Cocos nucifera*, *Corypha gebanga*, *Corypha elata*, *Elaeis guineensis*, *Howea forsteriana*, *Jubea chilensis*, *Livistona australis*, *Livistona decipiens*, *Metroxylon sagu*, *Oreodoxa regia*, *Phoenix canariensis*, *Phoenix dactylifera*, *Phoenix theophrasti*, *Phoenix sylvestris*, *Sabal umbraculifera*, *Trachycarpus fortunei* и роду *Washingtonia* spp.

Члан 2.

Ради откривања штетног организма приликом уношења осетљивог биља у Републику Србију спроводи се фитосанитарни преглед којим се, поред провере усаглашености са фитосанитарним условима прописаним у тачки 17. Листе IIIА и тач. 37. и 37.1. Листе IVА део I правилника којим се уређују листе штетних организама и листе биља, биљних производа и прописаних објеката, врши и преглед на присуство штетног организма, као и провера да ли фитосанитарни сертификат у рубрици „Допунска изјава” садржи податке којима се потврђује да је осетљиво биље, укључујући и оно из природних станишта:

1) током читавог свог животног циклуса расло у земљи за коју није познато да се у њој појављује штетни организам; или

2) током читавог свог животног циклуса расло у подручју за које је надлежни орган за заштиту биља земље порекла утврдио да у њему није присутан штетни организам, у складу са релевантним међународним стандардима за фитосанитарне мере. Назив подручја у коме није присутан штетни организам наводи се у фитосанитарном сертификату, у рубрици „Место порекла“; или

3) током периода од најмање годину дана пре извоза гајено на месту производње:

(1) које је регистровано и контролисано од стране надлежног органа за заштиту биља земље порекла, и

(2) где се осетљиво биље налазило на месту које је било у потпуности физички заштићено од уношења штетног организма или на коме су обављена одговарајућа превентивна третирања, и

(3) где током инспекцијских прегледа спроведених на најмање свака три месеца и непосредно пре извоза нису примећени знаци присуства штетног организма.

Члан 3.

Ради откривања штетног организма спроводи се посебан надзор над штетним организмом на биљу фамилије *Palmae*, у складу са годишњим Програмом мера заштите здравља биља.

Члан 4.

Поред посебног надзора из члана 3. овог правилника, ради откривања и спречавања ширења штетног организма спроводи се фитосанитарни преглед осетљивог биља на присуство, односно одсуство штетног организма којим се утврђује да је:

1) осетљиво биље током читавог свог животног циклуса или од тренутка уношења у Републику Србију гајено на месту производње за које није познато да се у њему појављује штетни организам; или

2) осетљиво биље током читавог свог животног циклуса или од тренутка уношења у Републику Србију гајено на месту производње у подручју за које је надлежни орган за заштиту биља утврдио да у њему није присутан штетни организам, у складу са релевантним међународним стандардима за фитосанитарне мере; или

3) осетљиво биље током периода од две године пре премештања гајено на месту производње у Републици Србији:

(1) где се осетљиво биље налазило на месту које је било у потпуности физички заштићено од уношења штетног организма или на коме су обављена одговарајућа превентивна третирања, и

(2) где током инспекцијских прегледа, спроводених најмање на свака три месеца, нису примећени знаци присуства штетног организма; или

4) осетљиво биље, које је унето у складу са чланом 2. став 1. тачка 3) овог правилника, и након уношења у Републику Србију, током периода од најмање годину дана пре премештања, гајено на месту производње:

(1) где је у потпуности било физички заштићено од уношења и/или ширења штетног организма, и

(2) где током инспекцијских прегледа, спроведених најмање на свака три месеца, нису примећени знаци присуства штетног организма.

Осетљиво биље приликом премештања са места производње прати биљни пасош.

Члан 5.

Ако држалац биља, биљних производа и прописаних објеката или било која друга особа уочи симптоме штетног организма или посумња на његову појаву о томе одмах обавести министарство надлежно за послове здравља биља.

У случају сумње на заразу штетним организмом, фитосанитарни инспектор узима службени узорак и доставља га овлашћеној лабораторији, ради лабораторијског испитивања.

До добијања резултата лабораторијске анализе, фитосанитарни инспектор забрањује премештање осетљивог биља.

Члан 6.

Када се на основу резултата лабораторијских испитивања потврди присуство штетног организма границе зараженог, угроженог и подручја без штетног организма одређују се тако што се:

1) утврђује и означава заражено подручје које обухвата осетљиво биље на коме је потврђено присуство штетног организма и осетљиво биље које показује симптоме заразе проузроковане штетним организмом, а када је потребно и осетљиво биље које је у време садње припадало истој партији;

2) утврђују границе угроженог подручја које се налази најмање 10 km око зараженог подручја;

3) разграничава заражено подручје, угрожено подручје и подручје без штетног организма, и то на основу важећих научних принципа, биологије штетног организма, степена заразе, годишњег доба и специфичну распрострањеност осетљивог биља.

У случају када се више угрожених подручја преклапа или су географски близу одређује се шире заражено и угрожено подручје које укључује постојећа заражена и угрожена подручја, као и подручја између њих.

Границе зараженог, угроженог и подручја без штетног организма не одређују се ако се утврди да:

1) постоји присуство штетног организма само на осетљивом биљу пореклом из једне пошиљке;

2) се осетљиво биље из тачке 1) овог става налази у подручју у коме претходно није било познато да се појављује штетни организам у полупречнику 10 km око тог зараженог биља;

3) је пошиљка осетљивог биља била заражена пре уношења у подручје из тачке 2) овог става и да се налази у њему мање од пет месеци од уношења у то подручје;

4) након уношења заражене пошиљке осетљивог биља није било ризика од ширења штетног организма узимајући у обзир научне принципе, биологију штетног организма, степен заразе, годишње доба и специфичну распрострањеност осетљивог биља.

Члан 7.

Када се на основу резултата лабораторијских испитивања потврди присуство штетног организма налаже се спровођење следећих фитосанитарних мера у зараженом и угроженом подручју, и то:

1) мере у циљу искорењивања штетног организма:

(1) уништавање зараженог осетљивог биља,

(2) спречавање ширења штетног организма приликом уништавања зараженог осетљивог биља или поступак санирања применом хемијског третмана у непосредној близини места на ком се уништава заражено осетљиво биље,

(3) одговарајуће третирање зараженог осетљивог биља,

(4) постављање феромонских клопки,

(5) замена осетљивог биља гајењем другог биља које није домаћин штетног организма,

(6) друге мере у циљу искорењивања штетног организма;

2) праћење здравственог стања осетљивог биља ради утврђивања присуства штетног организма одговарајућим прегледима и методама, укључујући постављање феромонских клопки.

Члан 8.

Фитосанитарне мере из члана 7. овог правилника спроводе се на основу посебног програма за заштиту здравља биља који се доноси након појаве штетног организма, у складу са законом којим се уређује здравље биља.

Члан 9.

Ако се током спровођења посебног надзора из члана 3. овог правилника у зараженом и угроженом подручју током три године од дана потврде присуства штетног организма не утврди његово присуство то се подручје укида и престаје примена фитосанитарних мера из члана 7. овог правилника.

Члан 10.

Подаци и информације о потврђеној зарази и предузетим фитосанитарним мерама, као и подаци и информације о престанку примене фитосанитарних мера достављају се другим државама и међународним организацијама, у складу са међународном конвенцијом и споразумима обавезујућим за Републику Србију.

Члан 11.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 110-00-156/2013-09

У Београду, 12. новембра 2013. године

Министар,

проф. др **Драган Гламочић**, с.р.